

## 3. kapitola – Raný svet: 2. časť

Texty:

Hlavné: Genezis 4-11

Doplňkové: Skutky apoštolov 2, 1-13; Prvý Petrov list 3, 18-22

KKC: 845, 1213, 1219-1220

### A. Kontext príbehu

Boží príbeh, ktorý sa týka nás a našej spásy, sa odvíja „od počiatku“. Na samom začiatku Genezis sa nám predstavuje Boh: mocný Stvoriteľ a milujúci Otec, ktorý naplnil svet dobrom a krásou. Stvoril ľudstvo na svoj obraz a aby s ním zdieľalo svoj život. Keďže chcel, aby sme zdieľali jeho život a lásku z vlastnej vôle, preveril našich prvých rodičov: Dôverujú jeho láske a добрôte a podriadia sa jeho Slovu, alebo zneužijú svoju slobodu a budú sa riadiť vlastnou vôľou? Pokúšaní hadom si vybrali podvod. Uprednostnili samých seba pred Bohom, chceli byť ako On, ale podľa vlastných predstáv, bez neho. Dôsledky boli okamžité: radikálne narušenie vzťahu s Bohom a tiež ich vzájomného vzťahu. Do sveta vstúpila bolesť, smrť a úpadok.

Cirkev nám hovorí, že osobný hriech, ktorý spáchali Adam a Eva, sa preniesol na zvyšok ľudskej rasy vo forme padlej prirodzenosti, „ľudskej prirodzenosti pozbavenej prvotnej svätosti a spravodlivosti“. (KKC 404). Inak povedané, narodili sme sa bez milosti posväcujúcej – toho princípu duchovného života v duši, ktorý spôsobuje, že sa človek privinie k Bohu. Prvotný hriech teda nie je niečo, čo robíme; je to niečo, čím sme: Je to stav bytia. Od chvíle, keď sme sa narodili, nám chýba pôvodná svätosť a spravodlivosť, ktorú Adam a Eva zavrhl. Naše duše sú v istom zmysle zranené. Sme odvrátení od Boha. Naša vôľa je oslabená. Sme vystavení bolesti a smrti a máme náklonnosť k hriechu (niekedy nazývanému „žiadosťivosť“). Našťastie Boh nechcel ponechať svoje deti osudu, ktorý si zvolili. V Genezis 3 čítame, že dal Adamovi a Eve záblesk nádeje: Jedného dňa „potomstvo ženy“ rozdrví hlavu „potomstvu hada“.

Dávajme pozor.

### B. Prečítajte si príbeh (Genezis 4-11)

Prečítajte si Genezis 4–11 a zoznámte sa s hlavnými postavami a udalosťami druhej časti Raného sveta, v ktorej sa Božia rodina rozrastá a rozširuje, aby naplnila zem. Ďalej sledujte vývoj v strednej časti raného sveta na grafe časovej osi Biblie. Nájdite tam hlavné postavy a všimnite si tok kľúčových udalostí a miesto, kde sa odohrávajú. Nejaké otázky? Zapíšte si ich.

Ak máte problém pochopiť, čo sa v textoch odohráva, nerobte si z toho ťažkú hlavu. V skutočnosti očakávajte, že nájdete veci, ktorým nerozumiete (kto sú tí „Nefilim - obri“, o ktorých sa hovorí v Genezis 6 a naozaj sa ľudia dožili deväťsto rokov?). Zapíšte si veci, ktorým nerozumiete, aby ste sa k nim mohli neskôr vrátiť pri hlbšom štúdiu knihy Genezis v budúcnosti. V tejto jednej knihe je toho dosť na to, aby ste sa mohli učiť celý život, ak sa tak rozhodnete. Pamätajte – toto štúdium je prehľadom, ktorý vám má poskytnúť celkový obraz. Berte to ako vstupnú prehliadku. Vaším cieľom je získať pôdu pod nohami, nie preskúmať každú štrbinu.

*Ako vždy, pred čítaním sa pomodlite.*

### C. Podrobnejšie štúdium

Odpovede na tieto otázky vás vtiahnu do jadra príbehu. Ak niečomu nerozumiete, poznačte si to a vráťte sa k tomu v diskusii.

### KAIN A ÁBEL (GENEZIS 4:1-16)

1) Narodením Kaina a Ábela prichádza na svet prvé potomstvo ženy Evy. Pripúšťate možnosť, že jeden z nich by mohol byť tým sľúbeným potomstvom, ktoré porazí Satana? Pripadajú vám tak? Vysvetlite.

2) Čo je zlé na Kainovej obeti v porovnaní s Ábelovou?

### RODINA RASTIE (GENEZIS 4,17–5,32)

*Genezis 4 a 5 nám poskytujú dva rodokmene: Jeden vykresľuje zbežný náčrt Kainových potomkov; druhý poskytuje podrobne napísaný popis Adamovej línie (doslova: „Toto je kniha Adamových pokolení“) prostredníctvom tretieho syna Seta. Toto nie sú kompletne rodokmene, v ktorých je uvedený zoznam každého potomka. Autor používa literárny nástroj nazvaný toledot (hebrejský výraz) – „generačný zoznam“ – ktorý slúži na to, aby sa čitateľ sústredil na príbeh.*

3) Porovnajte dve rodinné línie. Prečo si myslíte, že sa autor v Adamovej „oficiálnej“ genealógii zameriava skôr na Setových potomkov než na potomkov Kaina?

### POTOPA A BOŽIA ZMLUVA S NOEMOM (GENEZIS 6–10)

4) Lamech pomenuje svojho syna „Noe“, čo znamená „odpočinok“, pričom hovorí: „Tento nás poteší pri našej robote a námahách na zemi, ktorú Pán preklial.“ (Genezis 5, 29). Ak to spojíme spolu s Genezis 6, aká ďalšia potecha/úľava je na zemi potrebná?

5) Aké je Božie riešenie tohto problému?

**6) Prepojenie na Nový zákon:** Cirkev už dávno videla, že Božie činy v Starom zákone predznamenávajú to, čo jedného dňa Boh urobí prostredníctvom svojho Syna Ježiša Krista. Postavy zo Starého zákona sa stávajú „predobrazmi“ Nového zákona. Zamyslite sa na chvíľu nad archou: Veľké plavidlo sa vznáša nad smrteľnými vlnami potopy a odnáša spravodlivých do bezpečia. Viete si spomenúť na paralelu v Novom zákone, ktorej predobrazom je archa? Prečítajte si Prvý Petrov list 3,18–22 spolu s KKC 845, 1219–1220. Čo predstavujú archa a potopa? Vysvetlite.

**7)** Prečítajte si Genезis 8,20–9,17.

**a)** Aký slávnostný sľub dáva Boh Noemovi a akým znamením spečatí túto zmluvu?

**b)** Zmluva typicky obsahuje povinnosti pre obe strany – teda aj pre Noema a jeho synov. Aké sú to povinnosti?

### **BABYLONSKÁ VEŽA (GENEZIS 11)**

**8)** Zopakujte si udalosti po potope a Božej zmluve s Noemom (pozri Genезis 9,18–11,9). Vidíte nejakú zmenu v správaní človeka? Aká je nová civilizácia? Odstránilo „riešenie potopou“ zlo na zemi?

**a)** **Zamyslite sa:** Premýšľali ste niekedy nad tým, prečo Boh jednoducho nezasiahne a „nevyničí zlých ľudí“? Urobil to raz a sľúbil, že to už nikdy neurobí. Prečo nie? Prečo to nebolo riešenie? Čo je na krste a Cirkvi účinnejšie ako potopa, ktorá ho predznamenala? Ak potrebujete viac porozumieť tejto otázke, prečítajte si KKC 1213-1284.

9) V Genezis 11 stavajú ľudia „vežu s vrcholom v nebesiach“. Čo môže táto veža vyjadrovať o ich vzťahu s Bohom?

10) **Prepojenie na Nový zákon:** Božou odpoveďou na vyvyšovanie sa a odhodlanie ľudstva spoliehať sa na seba namiesto na Boha je zmiatť ich jazyky a rozdeliť a rozptýliť ľudí po celej zemi. V Novom zákone sa deje niečo, čo je v skutočnosti zvrátením babylonskej udalosti. Prečítajte si Skutky apoštolov 2,1–13. Čo sa tam udeje?

## D. Aplikácia

*Nasledujúce otázky vám pomôžu zosobniť si jednu z kľúčových tém tejto kapitoly pre váš život. Po meditácii napíšte Bohu osobnú modlitbu, ak chcete.*

Čo umožňuje Henochovi a Noemovi zostať spravodlivými uprostred veľkého zla? Ste takým istým druhom svetla alebo príliš ľahko podľahnete vplyvu iných? Ako môžete udržať svoje vlastné svetlo svietiť v tme?

*Drahý Pane,...*

## E. Zhrnutie

Uzavrite štúdium obdobia Raný svet a zapamätajte si ho takto:

- 1) Pripomeňte si farbu tohto časového obdobia, tyrkysovú, a premýšľajte o tom z hľadiska čítania, aby ste si to lepšie zapamätali.
- 2) Prebehnite si 2. a 3. kapitolu. Napíšte si stručné zhrnutie toho, o čom je obdobie raného sveta, alebo o jeho význame ako súčasti „veľkých dejinných udalostí“.